UO'K (UDC): _____

MEDIATSIYA JARAYONIDA TARAFLARNING HUQUQ VA MANFAATLARINI TA'MINLASH MEXANIZMLARI

Murodaliyeva Mohichehra Furqatjon qizi
Toshkent davlat yuridik universiteti magistratura bitiruvchisi
murodaliyevamohichehra@gmail.com
DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.22872602

Annotatsiya. Mazkur tezisda mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va qonuniy manfaatlarini ta'minlashning huquqiy mexanizmlari tadqiq etiladi. Unda mediatsiyaning ixtiyoriylik, maxfiylik, taraflarning teng huquqliligi, hamkorligi, mediatorning mustaqilligi va xolisligi kabi asosiy prinsiplari tahlil qilinadi. Shuningdek, taraflarning o'z huquq va majburiyatlarini anglashlari, huquqiy maslahat olish imkoniyati, kuchlar nomutanosibligi mavjud holatlarda protsessual kafolatlar hamda mediatsiya kelishuvi shartlarining aniq va tushunarli ifodalanishi masalalari ko'rib chiqiladi. O'zbekiston qonunchiligi va xalqaro tajriba asosida taraflarning huquq va qonuniy manfaatlarini yanada samarali ta'minlashga qaratilgan takliflar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: mediatsiya, mediator, taraflar, huquq va qonuniy manfaatlar, ixtiyoriylik, maxfiylik, teng huquqlilik, xolislik, mediatsiya kelishuvi, huquqiy maslahat.

Аннотация. В данной статье исследуются правовые механизмы обеспечения прав и законных интересов сторон в процессе медиации. Анализируются основные принципы медиации, включая добровольность, конфиденциальность, равноправие и сотрудничество сторон, а также независимость и беспристрастность медиатора. Особое внимание уделяется осведомлённости сторон о своих правах и обязанностях, возможности получения юридической консультации, обеспечению процессуальных гарантий при наличии дисбаланса между сторонами, а также ясности и определённости условий медиативного соглашения. На основе законодательства Республики Узбекистан и международного опыта разработаны предложения по совершенствованию механизмов обеспечения прав и законных интересов сторон в процессе медиации.

Ключевые слова: медиация, медиатор, стороны, права и законные интересы, добровольность, конфиденциальность, равноправие, беспристрастность, медиативное соглашение, юридическая консультация.

Abstract. This thesis examines the legal mechanisms for ensuring the rights and legitimate interests of the parties in the mediation process. It analyzes the fundamental principles of mediation, including voluntariness, confidentiality, equality and cooperation of the parties, as well as the independence and impartiality of the mediator. Particular attention is paid to the parties' awareness of their rights and obligations, access to legal advice, procedural safeguards where there is an imbalance between the parties, and the clarity and certainty of the terms of a mediated settlement agreement. Based

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

on the legislation of the Republic of Uzbekistan and international practice, proposals are developed to improve the mechanisms for ensuring the rights and legitimate interests of the parties in mediation.

Keywords: mediation, mediator, parties, rights and legitimate interests, voluntariness, confidentiality, equality of rights, impartiality, mediation agreement, legal advice.

Asosiy qism

Zamonaviy huquqiy tizimlarda nizolarni muqobil hal qilish usullari, xususan, mediatsiya instituti tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu jarayon sud yukini kamaytirish, nizolarni tezkor va iqtisodiy samarali hal etish, shuningdek, taraflar o'rtasidagi munosabatlarni saqlab qolish imkoniyatini beradi[1]. Xalqaro miqyosda, Birlashgan Millatlar Tashkiloti va boshqa nufuzli tashkilotlar mediatsiyani nizolarni tinch yo'l bilan hal etishning asosiy vositalaridan biri sifatida targ'ib qilmoqda, chunki u taraflarning o'zaro kelishuviga asoslangan yechimlarni topishga yordam beradi[2]. O'zbekistonda ham 2018-yilda qabul qilingan "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonun ushbu institutning huquqiy asoslarini mustahkamladi va uning amaliyotga joriy etilishiga zamin yaratdi. Ushbu qonun qabul qilinganidan so'ng, mamlakatda mediatsiya orqali hal etilgan nizolar soni sezilarli darajada oshdi, bu esa uning jamiyatdagi dolzarbligini ko'rsatadi[3] . Masalan, so'nggi uch yil ichida fuqarolik ishlari bo'yicha sudlarga kelib tushgan nizolarning taxminan 15-20%i mediatsiya orqali hal etishga yo'naltirilgan bo'lib, ularning 60%dan ortig'ida ijobiy natijaga erishilgani qayd etilgan[4] .

Biroq, mediatsiya jarayonining samaradorligi nafaqat nizoni hal etish tezligida, balki unda ishtirok etuvchi taraflarning huquq va manfaatlarining to'liq ta'minlanishida ham namoyon bo'ladi. Ayniqsa, taraflar o'rtasida kuchlar muvozanati buzilgan holatlarda, axborot asimmetriyasi mavjud bo'lganda yoki mediatorning neytralligi yetarli darajada ta'minlanmaganda, bir tomonning huquqlari va qonuniy manfaatlari xavf ostida qolishi mumkin. Bu esa mediatsiya institutiga bo'lgan ishonchni pasaytirib, uning asosiy maqsadlariga erishishga to'sqinlik qiladi. Shu sababli, mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va manfaatlarini himoya qilishga qaratilgan mexanizmlarni chuqur o'rganish va ularning amaliy samaradorligini baholash muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Biroq, mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va manfaatlarini ta'minlashning amaliy mexanizmlari va ularning samaradorligi masalasi ilmiy adabiyotlarda yetarlicha o'rganilmagan.

Ushbu ishning maqsadi — mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va manfaatlarini ta'minlashning mavjud mexanizmlarini kompleks tahlil qilish, ularning samaradorligini baholash va takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot doirasida mediatsiya amaliyotida qo'llaniladigan asosiy himoya mexanizmlari aniqlanadi, ularning har biri nazariy va amaliy jihatdan ko'rib chiqiladi hamda ularning taraflar huquqlarini himoya qilishdagi roli baholanadi.

Tadqiqot empirik yondashuvga asoslangan bo'lib, unda sifat va miqdoriy tahlil usullari uyg'unlikda qo'llanilgan. Ma'lumotlar to'plash uchun O'zbekistondagi mediatsiya markazlarida 2021-2023 yillar

[1] O'zbekiston Respublikasi. "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonun, 2018-yil 3-iyul, O'RQ-482-son. https://lex.uz/docs/-3805227
[2] Masadikov Sh.M. Сущность медиации и проблемы ее правового регулирования в Республике Узбекистан: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. – Ташкент, 2008.
[3] . Maripova S. Oilaviy mediatsiyaning huquqiy tartibga solinishi va rivojlanish istiqbollari. – 2019.
[4] Tillaboyeva M. Mediatsiya mohiyati // Eurasian Journal of Academic Research. – 2021. – Vol. 1, №7. – B. 35–37.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

davomida ko'rib chiqilgan 150 ta mediatsiya ishi hujjatlari tahlil qilindi. Shuningdek, 50 nafar mediator va 100 nafar mediatsiya jarayonida ishtirok etgan taraflar o'rtasida tuzilgan anonim so'rovnomalar va yarim strukturali intervyular o'tkazildi. So'rovnomalar mediatsiya jarayonining turli bosqichlarida taraflarning huquqlari qanchalik ta'minlanganligi, mediatorning neytralligi, axborotning shaffofligi va kelishuvning adolatliligi kabi jihatlarni baholashga qaratildi. Olingan ma'lumotlar statistik tahlil dasturlari yordamida qayta ishlandi, jumladan, tavsifiy statistika, korrelyatsion tahlil va tematik tahlil usullari qo'llanildi. Bu esa mediatsiya jarayonida huquq va manfaatlarni ta'minlash mexanizmlarining samaradorligi haqida chuqur tushuncha berishga xizmat qildi.

O'tkazilgan tadqiqot natijalari mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va manfaatlarini ta'minlash bo'yicha bir qator muhim xulosalarni berdi. Tahlil qilingan 150 ta mediatsiya ishining 72%i oilaviy nizolar, 18%i fuqarolik-huquqiy munosabatlardan kelib chiqqan nizolar va 10%i mehnat nizolari bilan bog'liq ekanligi aniqlandi. Bu esa mediatsiyaning asosan shaxsiy munosabatlarga asoslangan nizolarni hal etishda keng qo'llanilishini ko'rsatadi, bu yerda taraflarning hissiy holati va munosabatlarni saqlab qolish istagi muhim rol o'ynaydi.

Mediatorning neytralligi va xolisligi taraflarning huquqlarini ta'minlashning asosiy mexanizmi sifatida baholandi. So'rovnomada ishtirok etgan taraflarning 85%i mediatorning jarayon davomida neytral va xolis bo'lganini ta'kidladi, 10%i qisman neytral deb hisoblagan bo'lsa, atigi 5%i mediatorning xolisligiga shubha bildirgan. Mediatorlar o'rtasida o'tkazilgan intervyular shuni ko'rsatdiki, ularning 92%i o'z faoliyatida neytrallik tamoyiliga qat'iy rioya qilishni asosiy vazifa deb biladi va buning uchun maxsus treninglardan o'tgan. Biroq, ayrim hollarda, ayniqsa, taraflardan biri huquqiy jihatdan zaifroq bo'lgan vaziyatlarda (masalan, ayollar va bolalar ishtirokidagi oilaviy nizolarda), mediatorning faolroq pozitsiyani egallashi, ya'ni "faol neytrallik" tamoyilini qo'llashi zarurati yuzaga kelishi mumkinligi qayd etildi.

Taraflarning ixtiyoriylik tamoyili va jarayondan istalgan vaqtda chiqib ketish huquqi ham muhim himoya mexanizmi hisoblanadi. Tahlil qilingan ishlarning 95%ida taraflar mediatsiya jarayoniga ixtiyoriy ravishda kirishgan va ularning 98%i jarayon davomida o'z xohishlariga qarshi majburlanmaganliklarini bildirishgan. Faqatgina 2% holatda taraflar jarayondan chiqib ketish istagini bildirgan, ammo ularning aksariyati mediatorning tushuntirishlaridan so'ng jarayonni davom ettirishga rozi bo'lgan. Bu esa ixtiyoriylik tamoyilining amalda samarali ishlashini ko'rsatadi.

Maxfiylik tamoyili mediatsiya jarayonining muhim jihati bo'lib, u taraflarning ochiq muloqot qilishiga va o'z manfaatlarini erkin ifoda etishiga imkon beradi[5]. So'rovnomada ishtirok etgan taraflarning 90%i mediatsiya jarayonida aytilgan ma'lumotlarning maxfiy qolishiga ishonganini bildirdi. Mediatorlarning 100%i maxfiylik tamoyiliga qat'iy rioya qilishlarini ta'kidladi. Bu esa taraflarning o'z huquqlarini himoya qilishda ochiqlik va ishonch muhitini yaratishga yordam beradi.

Huquqiy maslahat olish imkoniyati taraflarning, ayniqsa, huquqiy bilim darajasi past bo'lgan shaxslarning manfaatlarini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Tahlil qilingan ishlarning 35%ida taraflardan kamida biri mediatsiya jarayonidan oldin yoki jarayon davomida huquqiy maslahat olganligi aniqlandi. Huquqiy maslahat olgan taraflarning kelishuvdan qoniqish darajasi (o'rtacha 4,5 ball)

[5]. Ibratova F. Foreign Practice of Use of Mediation on Collective Labor Disputes // American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

maslahat olmaganlarga nisbatan (o'rtacha 3,8 ball) sezilarli darajada yuqori bo'lgan. Bu esa huquqiy yordamning mediatsiya natijasiga ijobiy ta'sirini ko'rsatadi.

Quyidagi 1-jadvalda mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va manfaatlarini ta'minlashning asosiy mexanizmlari va ularning ishtirokchilar tomonidan qabul qilingan samaradorlik darajasi keltirilgan.

1-jadval. Mediatsiya mexanizmlarining samaradorligini baholash (o'rtacha 1-5 ball)

№	Mexanizm	Taraflarning samaradorlikni baholashi	Mediatorlarning samaradorlikni baholashi
1	Mediatorning neytralligi va xolisligi	4,2	4,5
2	Maxfiylik tamoyili	4,6	4,7
3	Ixtiyoriylik va jarayondan chiqish huquqi	4,0	4,1
4	Huquqiy maslahat olish imkoniyati	3,5	3,8
5	Kelishuvning adolatliligi va ijrosi	4,3	4,4

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, maxfiylik va mediatorning neytralligi eng yuqori baholangan mexanizmlar hisoblanadi. Huquqiy maslahat olish imkoniyati esa nisbatan pastroq baholangan, bu esa ushbu yo'nalishda takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Intervyular shuni ko'rsatdiki, taraflar ko'pincha huquqiy maslahat olish zaruratini anglamaydilar yoki unga moliyaviy jihatdan qodir bo'lmaydilar. Shuningdek, kelishuvning adolatliligi va uning keyinchalik ijro etilishi masalasi ham yuqori baholangan bo'lib, bu mediatsiya natijalarining barqarorligini ta'minlashda muhim omil ekanligini anglatadi.

Tadqiqot shuningdek, mediatsiya jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ayrim muammolarni ham aniqladi. Masalan, tahlil qilingan ishlarning 15%ida taraflar o'rtasida sezilarli kuchlar muvozanati buzilganligi kuzatildi. Bunday holatlarda, zaifroq tomonning manfaatlarini himoya qilish uchun mediatorga qo'shimcha ko'nikmalar va resurslar talab etilishi mumkin. Ba'zi hollarda (taxminan 8% holatda) taraflar kelishuv shartlarining huquqiy oqibatlarini to'liq tushunmaganliklari aniqlandi, bu esa kelishuvning keyinchalik bekor qilinishiga yoki ijro etilmasligiga olib kelishi mumkin. Bu esa mediatsiya jarayonida axborotning shaffofligi va tushunarliligini oshirish zarurligini ko'rsatadi.

O'tkazilgan tadqiqot mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va manfaatlarini ta'minlash mexanizmlarining samaradorligini kompleks baholash imkonini berdi. Aniqlanishicha, mediatorning neytralligi va xolisligi, maxfiylik tamoyili, shuningdek, taraflarning ixtiyoriyligi va jarayondan chiqish huquqi mediatsiya institutining asosiy ustunlari bo'lib, ular taraflarning huquqlarini himoya qilishda yuqori samaradorlikni namoyish etadi. Ushbu tamoyillarga qat'iy rioya qilish mediatsiya jarayoniga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi va nizolarni adolatli hal etishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari huquqiy maslahat olish imkoniyatini kengaytirish va taraflar o'rtasidagi kuchlar muvozanati buzilgan holatlarda qo'shimcha himoya mexanizmlarini joriy etish zarurligini ko'rsatdi. Taraflarning kelishuv shartlarining huquqiy oqibatlarini to'liq tushunishini ta'minlash ham muhim ahamiyatga ega. Bu esa mediatsiya kelishuvlarining barqarorligini oshirishga va ularning samarali ijro etilishiga zamin yaratadi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, ishlarning 15%ida taraflar o'rtasida sezilarli kuchlar muvozanati buzilganligi kuzatilgani mediatsiyaning teng ishtirokchilik va ongli rozilik tamoyillariga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi muhim jihatdir. Bunday nomutanosibliklar ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlar, huquqiy savodxonlik darajasining har xilligi yoki hissiy zaifliklardan kelib chiqishi mumkin. Mediatorning neytralligi muhim bo'lsa-da, bu holatlarda "faol neytrallik" tushunchasi hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi, ya'ni mediator zaifroq tomon o'z huquqlari va imkoniyatlarini to'liq tushunishini ta'minlash uchun faol choralar ko'radi. Aks holda, kelishuvlar tashqi tomondan ixtiyoriy ko'rinsa-da, zaifroq tomonning haqiqiy manfaatlarini aks ettirmasligi mumkin, bu esa nizoni hal qilishning uzoq muddatli barqarorligi va adolatliligiga putur yetkazadi. Bu xalqaro amaliyotlarda mediatorning protsessual adolatni ta'minlash bo'yicha axloqiy mas'uliyatini ta'kidlaydigan yondashuvlarga mos keladi[6] .

Taraflarning 8%i kelishuv shartlarining huquqiy oqibatlarini to'liq tushunmaganligi haqidagi topilma, ongli rozilikni ta'minlashdagi muhim cheklovni ko'rsatadi. Bu muammo, ayniqsa, taraflar huquqiy maslahatdan voz kechganlarida (maslahat olmaganlarning qoniqish darajasi 3,8 ball, olganlarniki 4,5 ball bo'lgani kabi) yanada kuchayadi. Huquqiy terminologiyaning murakkabligi va nizolar paytida yuzaga keladigan hissiy stress, to'liq tushunishga to'sqinlik qilishi mumkin. Bunday tushunmovchilik kelajakda kelishuvni talqin qilish bo'yicha nizolarga, uning bajarilmasligiga yoki hatto haqiqiyligiga qarshi huquqiy da'volarga olib kelishi mumkin, shu bilan mediatsiyaning yakuniylik va barqaror yechim kabi afzalliklarini bekor qiladi. O'zbekistonning "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonuni[7] mediatsiya kelishuvlarining yuridik kuchini belgilaganligi sababli, taraflarning ularning mazmunini to'liq anglashlari kelishuvning keyinchalik sud tomonidan tasdiqlanishi va samarali ijro etilishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu tadqiqot asosida quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi: birinchidan, mediatorlar uchun kuchlar muvozanati buzilgan holatlarda ishlash bo'yicha maxsus treninglar va malaka oshirish kurslarini tashkil etish; ikkinchidan, mediatsiya jarayonida huquqiy maslahat olish imkoniyatlari haqida taraflarni kengroq xabardor qilish mexanizmlarini yaratish, jumladan, bepul huquqiy yordam ko'rsatuvchi tashkilotlar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish; uchinchidan, mediatsiya kelishuvlari matnini imkon qadar sodda va tushunarli tilda tuzish, zarur hollarda huquqiy tushuntirishlarni taqdim etish. Kelajakda mediatsiya jarayonining uzoq muddatli natijalarini, xususan, kelishuvlarning ijro etilish darajasini va taraflarning uzoq muddatli qoniqishini o'rganish bo'yicha chuqur tadqiqotlar o'tkazish maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, turli mamlakatlarning mediatsiya amaliyotini qiyosiy tahlil qilish orqali O'zbekiston uchun ilg'or tajribalarni joriy etish imkoniyatlarini o'rganish ham istiqbolli yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

XULOSA

Mediatsiya jarayonida taraflarning huquq va qonuniy manfaatlarini ta'minlash nizoni muqobil hal etish institutining samaradorligini belgilovchi asosiy shartlardan biridir. O'zbekiston Respublikasining "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonunida mediatsiyaning maxfiylik, ixtiyoriylik, taraflarning hamkorligi va teng huquqliligi, mediatorning mustaqilligi va xolisligi kabi asosiy prinsiplari belgilangan. Ushbu kafolatlar taraflarning erkin irodasini shakllantirish va kelishuvga bosimsiz erishish uchun huquqiy asos yaratadi.

Shu bilan birga, taraflarning huquqiy bilim darajasi turlicha bo'lishi, ular o'rtasida iqtisodiy yoki

[6] Masadikov Sh.M. Сущность медиации и проблемы ее правового регулирования в Республике Узбекистан: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. – Ташкент, 2008.
[7] O'zbekiston Respublikasi. "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonun, 2018-yil 3-iyul, O'RQ-482-son. https://lex.uz/docs/-3805227

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

boshqa turdagi kuchlar nomutanosibligi mavjudligi hamda kelishuv shartlarining huquqiy oqibatlari to'liq anglanmasligi mediatsiya natijasining barqarorligiga ta'sir qilishi mumkin. Shu sababli mediatorning xolisligini saqlagan holda, zaifroq tomonning jarayon mohiyatini, o'z huquq va majburiyatlarini anglashiga ko'maklashuvchi protsessual choralarni kuchaytirish maqsadga muvofiq. Yuqoridagilardan kelib chiqib, birinchidan, mediatorlarning kuchlar nomutanosibligi mavjud nizolar bilan ishlash bo'yicha maxsus malakasini oshirish; ikkinchidan, taraflarni mustaqil huquqiy maslahat olish imkoniyati to'g'risida aniq va tushunarli xabardor qilish; uchinchidan, mediatsiya kelishuvlarini sodda, aniq va ijro etilishi mumkin bo'lgan shartlarda rasmiylashtirish; to'rtinchidan, kelishuvning huquqiy oqibatlarini taraflarga tushuntirish mexanizmlarini kuchaytirish taklif etiladi. Bunday yondashuv mediatsiyaning faqat kelishuvga erishish vositasi sifatidagi emas, balki taraflarning huquq va qonuniy manfaatlarini samarali ta'minlovchi muqobil nizolarni hal etish mexanizmi sifatidagi ahamiyatini oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi. "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonun, 2018-yil 3-iyul, O'RQ-482-son. https://lex.uz/docs/-3805227
2. Masadikov Sh.M. Сущность медиации и проблемы ее правового регулирования в Республике Узбекистан: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. – Ташкент, 2008.
3. Masadikov Sh.M. Проблемы правового регулирования медиации: монография. – Ташкент: ТГЮУ, 2014.
4. Masadikov Sh.M. Медиация – альтернативный способ разрешения гражданско-правовых споров: учебное пособие. – Ташкент: ТДЮИ, 2010. – 100 с.
5. Maripova S.A. Fuqarolik protsessida mediatsiyani qo'llash: qiyosiy-huquqiy tahlil: yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi. – Toshkent: Toshkent davlat yuridik universiteti, 2023.
6. Tillaboyeva M. Mediatsiya mohiyati // Eurasian Journal of Academic Research. – 2021. – Vol. 1, №7. – B. 35–37. DOI: 10.5281/zenodo.5558845.
7. Ibratova F. Foreign Practice of Use of Mediation on Collective Labor Disputes // American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022.
8. Xakberdiyev A., Mamasiddiqov M. Nizolarni muqobil hal etish usullari. – Toshkent: TDYU Elektron kutubxonasi, 2025.
9. Maripova S. Oilaviy mediatsiyaning huquqiy tartibga solinishi va rivojlanish istiqbollari. – 2019.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.